



Altistuminen liutinaineille voi aiheuttaa ammattitauteja ja muita terveyshaittoja. Tämän tiedotteen tarkoituksena on edistää työolojen terveellisyyttä ja turvallisuutta ja antaa lisätietoa työntekijöiden altistumista vähentävistä toimista.

Ohjausta työterveyshuollosta

Suosittelemme tiivistä yhteistyötä työterveyshuoltoon kanssa kaikissa sairastumisiin, oireiluun, suojautumiseen ja työympäristöön liittyvissä asioissa. Työturvallisuuslain (738/2002) mukaan työnantaja on velvollinen suorittamaan riskinarvioinnin ja tekemään riittävät toimenpiteet riskien torjumiseksi. Työterveyshuolto toimii asiantuntijana työn terveellisyyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa. Sen tulee tehdä työpaikkaselvitys, jossa työn terveysvaikutukset arvioidaan.

Työterveyshuollon tulee kiinnittää huomiota altistumisen laatuun ja määrään, suojautumiseen, iho-, hengitystie- ja silmäoireisiin sekä oireilevien henkilöiden seurantaan. Terveystarkastukset tulee tehdä riskinarviointiin perustuen yleensä 1-3 vuoden välein.

Mikäli tarvitsette lisätietoja, työpaikkamittauspalveluita tai apua altistumista ehkäiseviin toimenpiteisiin, voitte ottaa yhteyttä Työterveyslaitoksen asiantuntijoihin, linkki ja yhteystiedot alla.

Helsinki: vanhempi asiantuntija Beatrice Bäck

Kuopio: erikoistyöhygieenikko Mika Jumpponen

Oulu: erikoistyöhygieenikko Jari Rajala

Tampere: työhygieenikko Marjo Vänskä

Turku: työhygieenikko Mika Korva

Altistuminen

Liimojen ja pinnoitteiden valmistajat ja teolliset käsittelijät ovat tyypillisiä liutinaineille altistuvia henkilöitä. Runsasta tai kohtalaista altistumista esiintyy myös mm. rakennusalalla, graafisessa teollisuudessa, metalliteollisuudessa, massa- ja paperiteollisuudessa, lujitemuovien valmistuksessa, moottoripolttoaineiden käsittelyn yhteydessä sekä tutkimuslaboratorioissa.

Terveysvaikutukset

Lyhytaikainen liuottimille altistuminen voi aiheuttaa yleensä ohimeneviä vaikutuksia. Liuotinhöyryt voivat ärsyttää silmiä, nenän ja nielun limakalvoja sekä hengitysteitä. Höyryjen hengittäminen vaikuttaa hermostoon aiheuttaen päänsärkyä, huonovointisuutta, väsymystä ja huumausta. Liuottimet kuivattavat ihoa. Äkillinen tapaturmainen altistuminen erittäin suurille liuotinhöyrypitoisuuksille voi johtaa myrkytystilaan tai tajuttomuuteen. Pitkäaikainen altistuminen liutinaineille voi aiheuttaa pysyviä terveysvaikutuksia. Liuotinaltistuminen voi vahingoittaa hermostoa; työperäisestä altistumisesta johtuvat pysyvät hermostovauriot ovat ammattitauteja. Pitkäaikaisen, voimakkaan altistumisen seurauksena liuottimet voivat hermostovaikutusten lisäksi vaurioittaa sisäelimiä, maksaa ja munuaisia. Liuotinaltistuminen on myös huomioitava raskauden aikana.

Haittojen vähentäminen

Terveyshaittojen torjumiseksi on tärkeää estää liutinainehuurujen pääsy työntekijöiden hengitysteihin ensisijaisesti ilmanvaihtoteknisin keinoin ja käyttämällä tarvittaessa hengityksensuojainta. Pitkissä työvaiheissa hengityksensuojaimen tulee olla moottoroitu. Iho tulee suojata käyttämällä kyseiselle liuottimelle soveltuvia, muovisia tai kumisia kemikaalinsuojakäsineitä. Suojaimista saa tietoa mm. suojainmyyjiltä ja kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista. Liutinaineiden terveyshaitoista ja altistumisen vähentämisestä saatte tarvittaessa lisätietoa mm. Työterveyslaitoksen tietokortista no 21 osoitteesta www.ttl.fi/tietokortit.